

ХИЛЯДА И ВТОРИЯТ

piesa

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

по реда на появяването им:

ПЛИНТ

КАЛОТ

НИКЕЯ

МАРИЯ

БАБАТА

СИЛВЕСТРИЯ

КАРДИНАЛЪТ

КРАЛЯТ

ТЪЛПА

ПЪРВА КАРТИНА

Празна неутрална сцена, равнина, поле, нищо освен една побита в земята греда.

Към гредата е прикована стъпенка, колкото да стъпи човек, ако, да речем, се наложи да бъде привързан и изгорен на клада.

Настрана, в единия ъгъл на сцената са струпани съчки и дърва – ако случайно някой пририта за тях; да речем, ако трябва да се направи клада за изгаряне на някого.

Два или три големи камъка.

Преди и при започването на спектакъла – далечен лай на куче; лай който преминава във вой. Затихване.

Влиза Плинт с кенарена риза и с пристегнат към тялото панталон, вклинен във високи обуца, които бихме взели за ботуши.

Възраст – 30-35.

Може с брада, а може и без брада, но обезателно с вързани отзад ръце.

След него влиза Калот, облечен в тъмно. И в черна маска. По професия палач. На 40. Носи секира.

Плинт оглежда гредата, разбира, че трябва да спре тук. Сяда на камъка. Калот сяда на камък, който е от другата страна на гредата. Подпира секирата на него и вади лула. Втиква лулата в устата си и измъква чакмак. Запалва праханта с чакмака, а после с праханта – лулата. Запушва.

Долавя погледа на Плинт, става, приближава до него и буталулата в устата му.

Плинт всмуква жадно. Още веднъж. И още веднъж.

Калот сяда до него, за да може от време на време да му услужва с лулата си.

Вслушват се в жалния вой на кучета. Воят заглъхва, стоява се в безрадостния пейзаж.

К а л о т. Омръзна ми. (*Мълчание*). Вече осми ден. (*Мълчание*.) От както са те залепили за мен.

П л и н т (*спокойно*). Пети ден.

К а л о т (*поглежда го*). Добре де – пети. (*Подава му лулата*.) Пет дни малко ли са?

П л и н т (*навежда се*). Пак там.

Калот започва да чеше гърба му.

К а л о т. Пък да взема да те отвържа, а?

П л и н т. По-надолу.

П л и н т (*чеше го*). Няма къде да избягаш. (*Прекъсва чесането*.)

П л и н т (*изправя се*). Сигурен ли си?

К а л о т. Навсякъде равнина. (*Отвързва ръцете му*.) Безкрайна.

П л и н т (*раздвижва ръцете си*). Чудя се как си издържал двайсет години.

К а л о т. Омръзна ми да те чеша.

П л и н т (*почесва се сам*). И все пак, не ми се умира. Предпочитам да избягам.

К а л о т. Ще те върнат. Всеки ще те познае и ще те предаде. Хората се страхуват, пък и те мразят.

П л и н т. Това се чудя.
К а л о т. Не си лош, а те мразят.
П л и н т. Може би... някои.
К а л о т. Добре де, но защо?
П л и н т. Не знам.
К а л о т. Наистина ли не знаеш какво си направил?
Плнт се усмихва.
К а л о т. И кога, дявол да ги вземе, ще издадат присъдата!
П л и н т. Не се вълнувай.
К а л о т (*вика*). Вече ми писна!
П л и н т. Не викай, Калот!
К а л о т (*подава лулата*). Но защо не кажеш вината си?
П л и н т. Вместо да изнервите мен, ВИЕ се изнервихте.
К а л о т (*учудено*). Кой ние?
П л и н т. Всички.
Плнт пали лулата, Калот въздъхва.
П л и н т. Ето го и слънцето. (*Пуши.*) Може би последното.
К а л о т. Последно... Всеки ден все последното... И все не е последното.
П л и н т. Да бе, нещо се закучи.
К а л о т. Не могат да решат: гилотина ли, секира ли, бесилка ли, или изгаряне.
П л и н т. Тогава защо ме доведе направо на кладата?
К а л о т. Нещо ми подсказва, че ще те горим.
П л и н т. Дано.
К а л о т. Защо?
П л и н т. Да изчезна.
К а л о т. А, то тази греда се превръща и в бесилка, а със секиратата може навсякъде.
П л и н т. А гилотината?
К а л о т. Повредена е. Нещо ми подсказва, че ще те горим.
П л и н т. Но кога?
К а л о т. Е това е въпросът.
П л и н т. Мисля за теб. Вече пети ден от както не си се връщал в къщи.
К а л о т. Ляга ми се до жената, Плнт. Цялата работа е в туй.

Ако и днес не ти издадат присъдата...

П л и н т. И ще ме оставиш сам?

К а л о т. Ми как.

П л и н т. Калот, щом е... належащо, защо не дойде тя?

К а л о т. Това се питам. Поле широко, трева, място колкото щеш. Защо не идва, кажи де?

П л и н т. Ваша си работа.

К а л о т. Защото одъра не знае дали на него лежат Калот и жена му, или жена му на Калот и някой, който не се казва Калот. Нали така?

П л и н т. Чак пък до там.

К а л о т. До там, Плинт.

П л и н т. Да изневериш на палач... Такава жена сигурно няма ум.

К а л о т. Знаеш ли колко ѝ пука на нея, че съм палач. Цял свят се плаши от мен, викам ѝ, всичко трепери, викам, само ти не трепериш. Защо? Кажи де, защо? А тя се смее, кикоти се. В тая работа, вика, няма палачи, няма такава... Има само мъже.

П л и н т. Вярвам, че си мъж.

К а л о т. Ами и аз вярвам.

П л и н т. Ако и палачът не е мъж, какво остава до нас.

К а л о т. Сигурно е така. Може пък и наистина да съм мъж.

П л и н т. Жена ти не ти ли го казва?

К а л о т. Усмивва се... Питам, а тя се усмивва... Как да ти обясня... как се усмивва.

П л и н т. Загадъчно.

К а л о т. Аха. (*Мълчание*). Ако до довечера не съобщят как ще те... Ще ме пуснеш ли да си ходя? Ще се върна призори.

П л и н т. Аз ли да те пуска?

К а л о т. До утре не мога да изтрая.

П л и н т. И ще ме оставиш тук?

К а л о т. Че защо не? Наоколо равнина, поле. На сто мили няма жив човек... А да бягаш към града ще бъде глупаво.

П л и н т. Е, да...

К а л о т. Така че...

П л и н т. Предпочитам да дойда с теб.

К а л о т. Там?

П л и н т. Не искам да оставам сам... И тези кучета...
К а л о т. Че кво от туй, кучетата си вият.
П л и н т. Не мога.
К а л о т. А сега, а сега – да чувам думи от приятели.
П л и н т. Не сме приятели.
К а л о т. Вече осем дни сме вързани един за друг.
П л и н т. Пет.
К а л о т. Добре де – пет.
П л и н т. (*Пуши сладко*). Калот.
К а л о т. Какво?
П л и н т. Колко души... си?...
К а л о т. Хиляда и един. Деветстотин на гилотината, осем със сатъра, ръчно, осемдесет и седем обесени и пет на кладата.
П л и н т. Значи, аз...
К а л о т. Хиляда и вторият. Шестият чрез изгаряне. Голям лукс е да те горят. Страшно е. Към изгаряне се пристъпва рядко.
Мълчание.
П л и н т. Кое те кара да мислиш, че ще ме горят?
К а л о т. Понеже си особен.
П л и н т. Какво?
К а л о т. А ти си много особен. Не напразно се бавят, не могат да решат. Вреден си, мразят те, казват, че и народът те мрази...
П л и н т. Народът от де знае какъв съм?
К а л о т. Казват му.
П л и н т. Кой?
К а л о т. Този, който те съди.
П л и н т. А ти знаеш ли кой ме съди?
К а л о т. Не,
П л и н т. И аз.
К а л о т. Ще изгориш като магьосник.
П л и н т. (*въздъхва*). Квото и да е, да свърши.
К а л о т. Пък и аз да си легна при жената.
П л и н т. Съжалявам.
К а л о т. На теб умира ли ти се?
П л и н т. Не много.
К а л о т. Хубаво е, майка му стара. Светът е хубав. Погледнеш

– и не ти се умира. Макар че какво виждаш? Равнина. Безкрайна!... Често се питам защо е такава равнина. И не мога да си отговоря защо трябва да живеем в равнина. Гледай, виждаш ли нещо? Нищо! Равнина, която се допира до небето. Не мога и не мога да разбера, Плинт, защо небето и земята се допират, а пък като стигнеш до там, дето уж се допират, не се допират, а започват да се допират на друго място. Страшно е като си помислиш, че нещо се допира, пък то не се допира. Е така, както небето и земята не се допират, искам и жена ми да не се допира до никой. А тя се допира... (*Мълчание*). Все ми се струва, че докато гилотинирам, жена ми се допира. Какво, че съм най-страшната личност на държавата, щом жена ми...

П л и н т (*гледа го*). Доста си страшен, да ти кажа правата.

К а л о т (*въздъхва*). Нали?... А тя не иска и да знае. Понякога започвам да викам, крещя в ушите ѝ, че съм страшен, а тя се усмихва.

П л и н т. Загадъчно.

К а л о т. Да, Плинт, жените се усмихват доста загадъчно, така, както ние не можем. Понякога я питам, слушай жено, аз мъж ли съм или не съм, а тя...

П л и н т. Не питай, Калот.

К а л о т. Да, Плинт. Така, вътре в себе си... Боже, какви неща знае всяка жена. Боже, какви работи ѝ минават през главата, но жените са загадъчни и не можеш ги разбра.

П л и н т. Чак пък толкоз.

К а л о т (*удря по земята*). Не искам да са загадъчни! Другите да, но моята – не! Искам моята да си е моя и да няма помисли... Е затова те екзекутират и тебе.

П л и н т. За какво?

К а л о т. За помисли.

П л и н т. Защо не вземеш да ѝ измениш и ти?

К а л о т. Недей... Там ми е трагедията... Нали ще трябва да целувам, туй-онуй... Трябва да смъквам маската. Ще ме видят, ще ме разкажат и тогава край на кариерата. Аз не съм случаен човек, Плинт. Аз съм единствен. Аз и кралят сме единствени. На този свят един-единствен човек е виждал лицето ми до сега – жена ми.

Само тя ме знае какво съм. За всички други съм без лице, черната фигура. Знаеш ли, понякога затварям прозорците и пускам пердетата, надявам бяла риза, червен панталон и розови ботуши, разхождам се из къщата...

П л и н т. Разбирам те.

К а л о т. Оглеждам се в огледалото и не мога да си се на гледам: бял, червен и розов, и сякаш не съм палач, сякаш съм учител по танци.

П л и н т (въздъхва). Не ти е лесно!

К а л о т. Хич! Само заплатата ми дето е голяма. И къщата ми... И жена ми дето е хубава... А-а-а-а, Плинт, знаеш ли каква жена имам?...

П л и н т. Да ти кажа правата, Калот, така ме заинтригува с тая твоя жена, че вече не ми се умира.

К а л о т. Отиваш далеч. Разправям ти като на приятел, като на брат ти се изповядвам, а ти искаш да спиш с жена ми.

П л и н т. Моля ти се!

К а л о т. Не мога на никого да разкажа нещо, бе човек, разбираш ли? Ха съм открил лицето си на някого, ха ме е видял и разнесъл и съм загубил положението си. На кого да разкажа хала си? На никого. Кого познавам? Само тези, които гилотинирам. Как се запознаваме? Явя се пред тях, отсека им главите и край. Нито можем да си кажем нещо, нито нищо. Ти си единствения.

П л и н т. Така ли?

К а л о т. Ами само при тебе се случи тъй... Понеже си много особен, казаха ми: вземи го и го пази до второ нареждане, ще ти наредим допълнително ще го бесиш ли, ще го секираш ли, или ще го гориш.

П л и н т. Ох!...

К а л о т. Вече осем дни.

П л и н т. Пет.

К а л о т (след пауза). Ти си единственият човек с когото съм разговарял толкова.

П л и н т. А жена ти?

К а л о т. Не намесвай жена ми. Тя не е лъжица за твоята уста. (Поглежда го втренчено.) Слушай, ти познаваш ли жена ми?

Виждал ли си я? Знаеш ли какво представлява?

П л и н т. Не.

К а л о т. И слава богу! Понеже разправят, че си бил симпатичен. Затуй те такоят.

П л и н т (*изтъва се блажено*). Каква тишина! Чуй!

К а л о т. Страхуват се от туй, че си симпатичен.

П л и н т. Чучулигите!

К а л о т. Довечера трябва да ме пуснеш. Ако и довечера не...

Ще изврякам!

П л и н т. Тревата мирише чудесно. (*Обръща се, ляга по корем.*)

К а л о т. Нямах си представа какви дебели крака!

П л и н т. (свири с уста, репликира чучулигите).

К а л о т. Имам чаровна жена, Плинт. Едната ѝ цицка колкото (*оглежда се*) този... да речем... камък. Не, по-голяма е.

П л и н т (играе). По-голяма?

К а л о т. Какво знаеш ти!...

П л и н т. От този камък?

К а л о т. Честна дума.

П л и н т. Еее, че ти тогава трябва да я целуваш на почивки.

К а л о т. Горедолу.

П л и н т. Блазе ти.

К а л о т. Заради тебе обаче сега вместо да целувам, бляя сред поляната... И слушам чучулигите. Вече осми... Пети ден!... Иде човек.

Плинт сяда, подава ръце зад гърба си. Калот ги завързва.

Влиза войник. Поднася писмо на Калот. Излиза. Калот отваря писмото. Чете. Прибира писмото в джоба си. Развързва ръцете на Плинт. Сяда на камъка. Пауза.

Плинт се изтяга по гръб, скръства ръце под главата си, протяга ръка, откъсва тревичка и я налапва.

П л и н т. Дали има други птици като чучулигата.

К а л о т (*още по-учуден*). Какво?

П л и н т. Които пеят във въздуха.

К а л о т. Оная работа ще стане довечера. Пауза.

П л и н т. Тук?

К а л о т. Тайно... За първи път ми се случва да ексукутирам тайно. На всичко отгоре ще трябва да чакам до полунощ. След

като светът си легне. Чак тогава... За първи път правим клада извън града. (*Гледа го.*) Какво си сторил бе човек? (*Плинт помръдва рамене.*) Искат да не остане и трошичка от теб. Прашинка. Защо бе, човек? (*Плинт помръдва рамене.*) Да се изпариш, да изчезнеш... Защото, ако те заколим – ще останат цели две парчета от теб. А така – нищо, въздух; няма те и сякаш не те е имало! Нищо ли няма да оставиш след себе си? Човек е длъжен да остави нещо. Аз например ще оставя слава на палач. Къде си бил досега? Какво си правил?

П л и н т. Нищо.

К а л о т. Не съм чувал за теб. (*Отваря писмото.*) А тук, по начина на умиране, изглежда си нещо... (*Взира се.*) И име нямаш.

П л и н т. Брей.

К а л о т. Че това име ли е? Плинт! Къде ти е презимето?

П л и н т. Е, презиме нямам.

К а л о т (*взира се в писмото*). Вместо презиме – прякор. Един километър прякор... (*Чете.*) „Чудак пропит от лунна светлина.“ (*Поглежда Плинт*). Така ли ти казват?

П л и н т. Аха.

К а л о т. Лошо!... Това е лошо!... Добре си се насадил. (*Гледа към посоката на града.*) А така!

П л и н т (*гледа в същата посока*). Охо!

Влиза Никея. Тридесет и пет годишна, груба и едра жена. Говори гърлено и обикновено се тресе от смях.

Носи кошница.

Н и к е я. Калот, къде си?... Защо не се прибиращ у дома?

К а л о т. Ми, като ми го дадох да го пазя!... Не го щат в затвора, трябва да го мъкна със себе си.

Н и к е я (*разглежда Плинт*). Че що не го доведеш в къщи. Я го виж какъв е хубав. Хем можеше да свърши някоя домашна работа.

К а л о т. Кво разбираш под домашна работа? (*Никея примира от смях*). Не, искам да знам кво разбираш под домашна работа!

Н и к е я. Ами да нацепи дърва! (*Смее се.*)

К а л о т (*към Плинт*). Видя ли?... Чу ли я? (*Плинт помръдва рамене.*) Виж я! И това ми било жена на палач!... Защо се кискаш?

Н и к е я (*изведнъж сериозно*). Този ще го таковаш довечера.

К а л о т. Отде знаеш?

Н и к е я. И защо на клада? Защо не го обезглавиш, ами на клада?

К а л о т. Специална поръчка.

Н и к е я. Мòре, тегли му секирата! Я виж какъв е хубав. Такава хубава глава ще отхвъркне като пън от дръвник.

К а л о т. Трябва да изчезне, грам да не остане от него, прашинка.

Н и к е я. Защо?

К а л о т. Нарездане.

Н и к е я. Тоя го мразят много.

К а л о т (*с подозрение*). От де знаеш?

Н и к е я. Чувала съм, че го мразят. Но защо, не знам. Нещо им пречи.

К а л о т. Че с какво може да им пречи? (*Оглежда го.*) Кажй бе, човек, какво си сторил?

Н и к е я. Едни казват: симпатичен. Други казват: епиграми. Говорят, че довечера ще го гориш.

К а л о т (*вади писмото*). На мен тайно...

Н и к е я. Така де, тайно, но ние знаем.

К а л о т. Кой вие?

Н и к е я (*смее се*). Жените. (*Смее се.*) А като знаем жените, знаят и мъжете. Тези, които издават присъдите, наистина пазят тайна. Докато са на крака – пазят тайните. Но работата винаги опира до одъра. Вие, мъжете на чаршафите, ставате бърбивци.

К а л о т (*скача.*) Отде знаеш? (*Никейя се смее.*) Отде ги знаеш тия работи?

Н и к е я. Ами ти като скиташ с разни ми ти такива, осъдени на изгаряне, аз какво да правя?

К а л о т. Млъкни! (*Грабва секирата.*)

Н и к е я. А така! (*Смее се.*) Вместо да ме заплаши като хората с нещо друго, той ми вади секира... Пфу!... И това ми било мъж!... Пет дни го няма, а вади секира! (*Вика.*) На жена си – секира.

К а л о т (*оглежда се*). Млъкни!

Н и к е я. И туй ми било палач.

К а л о т (*вика*). Млъкни, ти казвам! (*Гледа към Плинт.*)
Н и к е я. Какво бе, какво му се страхуваш? Той и без това ще умре довечера.

К а л о т. Не ми е до него. Ще чуят в града.

Н и к е я. Нека чуят, нека разберат какво вадиш на жена, след като не си я виждал пет дни.

К а л о т (*крещи*). Не знай много, защото не виждаш ли? Тук е само поле.

Н и к е я. Че какво като е поле?

К а л о т. Къде да те скрия. Кажи де? Къде?

Никея започва да се смее, смее се и се отдалечава, докато излезе от погледа ни.

Калот поглежда ту към нея, ту към Плинт.

П л и н т. Какво чакаш.

К а л о т. Гледай към града.

П л и н т. Разбира се.

К а л о т. Ако си приятел. (*Смехът на Никея.*)

П л и н т. Бъди спокоен.

К а л о т. И няма да се обръщаш!

П л и н т. Моля ти се.

К а л о т (*размахва ръце*). Какво да правим, братко, Живот! На теб ти е лесно, ще умреш и край, но какво да правим ние, живите! Пфу! (*Плюе и изчезва.*)

Чучулиги. Смехът на Никея. Чучулиги.

Гласът на Калот: – Стой!... Чудовище, чакай!

Смехът на Никея.

Чучулиги.

С гръб към невидимото и за нас, и за него, Плинт седи на камъка с вързани зад гърба ръце. Подсвирква, сякаш разговаря с чучулигите.

Влиза Мария. Хубаво 18 годишно момиче. Стои и го наблюдава как се разговаря с чучулигите.

М а р и я (*отива до него*). Какво правиш?

П л и н т. Нищо, красавице... Чучулигите.

М а р и я. Ние се чудим какво да правим, а ти – чучулигите.

П л и н т. Много си злобна.

М а р и я. Чучулигите!

П л и н т. Доставят ми удоволствие.

М а р и я. А ние се чудим какво да правим!

П л и н т. Дори ти!

М а р и я. Къде е Калот?

П л и н т. По работа.

М а р и я. Кога ще се върне?

П л и н т. Излезе преди десет минути и каза, че ще се върне след пет минути. А може да се бави около час.

М а р и я. Къде е?

П л и н т. Как се казваш?

М а р и я. Къде е Калот?

П л и н т. На едно място.

М а р и я. Къде е това място?

К а л о т. В долината на мълчанието.

Смехът на Никея.

М а р и я. Кой се смее?

Смехът на Никея се приближава.

Влиза бягащата и задъхана Никея. Смее се. След нея се втурва Калот. Никея се скрива зад Мария. Калот се устремява към нея. Никея държи здраво Мария, използва я за прикритие. Калот хваща Мария. Никея се пуца от Мария и се скрива зад Плинт. Калот и Мария падат въвлечени от инерцията върху Плинт и Никея. Всички се струпоясват, търкалят се сред смеха на Никея. Вече се смее и Плинт.

Мария се измъква бързо от плетеницата, изправя се строго, отърсва се. Преди да отвори уста, за да каже нещо злобно, Никея хуква, но се спъва и пада на тревата. Калот се мята жестоко върху нея и започва да я целува.

М а р и я. Калот!

Калот вдига глава.

К а л о т. Какво искаш?

М а р и я. Бащите ни и братята ни са на война. В къщи е пълно със стари хора. И осем деца.

К а л о т. Е?

М а р и я (*вика*). Всеки иска да яде. Да бъде измит, закърпен...
За всичко все аз, само аз, самичка в целия дом.

К а л о т. А жените на братята ти?

М а р и я. Стоят пред двореца, правят гладна стачка, да им
върнат мъжете.

К а л о т. Добре де, какво искаш от мен?

М а р и я. Този (*сочи го грубо с глава*) го осъдиха на изгаряне.
Довечера.

К а л о т. Кой ти каза?

Мария мълчи. Калот става от туловището на Никея.

Н и к е я. И какво искаш?

М а р и я. Сега говоря с палача.

Н и к е я. Когато някой говори с палача, това си е чисто моя
работа.

М а р и я. Може, но сега съм по моя работа.

К а л о т. Какво искаш?

М а р и я (*сочи с глава*). Има един ден.

К а л о т. Е?

М а р и я (*сочи с глава*). До довечера.

К а л о т (*изненадано*). Какво? (*Поглежда Мария, после
Плент и отново Мария*). Какво ще го правиш?

М а р и я. Нивата.

К а л о т. Как нивата? Какъв ти е той, че да ти оре?

М а р и я. И без това му остава само до довечера. Поне да ми
изоре нивата.

К а л о т. А не ти ли се струва безчовечно?

М а р и я. А човечно ли е аз да ора?

К а л о т. Но той какъв ти е?

М а р и я. Да изоре нивата и да си мре.

К а л о т. Брей!... Много си била хитра.

М а р и я. Ще го дадеш ли, или няма да го дадеш?

Н и к е я. А на теб ясно ли ти е какво е това – нива?

М а р и я. Тая какво говори?

Н и к е я. Викам си, да не би да си мислиш, че ти си нива.

Никея се разтърсва от нов пристъп на смях и побягва.

К а л о т. Никея! (*Хуква след нея. Излиза.*)

Мария понечва да хукне след тях, но се спира.

Извързва се гневно към Плинт, който се усмихва.

М а р и я. Защо се смееш?

П л и н т. Усмихвам се.

М а р и я. Аз пера, готвя, кърпя. Виж! (*Показва ръцете си.*)

П л и н т. Трябва да си оправиш косата.

М а р и я. Какво ѝ е на косата?

П л и н т (*строго*). Я се стегни! Какво си се отпуснала?

М а р и я. Какво врякаш бе?

П л и н т (*вика*). Ти момиче ли си или баба? Все така ли крещиш?

М а р и я. За кого да се оправя, да не би за тебе? Наоколо няма пукнат мъж да изоре нивата ни, не мога да дигна глава от работа, за кого да си правя косата?

П л и н т. Виж жената на Калот. (*Чува се смехът ѝ.*) Това се казва жена.

М а р и я. Ти не ми разправяй на мен глупости. Жената на Калот е богатска жена, Калот получава много пари, защото реже глави и жена му си купува каквото си ще. Те са богати.

П л и н т. Как се казваш?

М а р и я. Мария.

П л и н т. По любов ходиш ли вече?

М а р и я. Ще те ударя!

П л и н т. Ами вързан човек какво да го правиш. Ще го удариш, разбира се...Вместо да вземеш да ме нацелуваш...

М а р и я (*удря му шамар*).

П л и н т. А сега ме целуни по устата.

М а р и я (*рита го*). Мръсник!

Чува се смехът на Никея.

П л и н т. Защо ругаеш беззащитен човек? Айде де, защо не ме отвържеш?

М а р и я. Ти си осъден.

П л и н т. Ти пък ме помилвай.

М а р и я. Да не мислиш, че ме е страх?

П л и н т. Ти ме отвържи, пък да видиш кво става!

М а р и я (*ядосано*). Кво може да става? (*Започва да го отвързва.*) А да видим какво може да стане?

Отвързва.

М а р и я. А да видим...

Мария отвързва ръцете на Плинт.

Плинт я наgrabва, търси устата ѝ с уста.

Мария се брани, нанася удари по гърдите и лицето му, но накрая Плинт успява да я целуне.

Държи я притисната, малко ако отпусне и Мария се разтърсва.

Никея и Калот са на сцената.

М а р и я. Пусни ме, проклетнико.

П л и н т (*целува я*). За първи път ли те целуват?

М а р и я. Пусни ме!

Проплаква. Побягва.

Никея и Калот се смеят.

К а л о т. Хубаво момиче!

Н и к е я. За първи път!... Защо не я?

П л и н т (*гледа нататък*). Не мога такова нещо.

К а л о т. Какво било?

П л и н т (*продължава да гледа по посоката*). Това е насилие.

К а л о т. Какво е туй – насилие?

П л и н т (*гледа по посоката*). Тази ми взе акъла.

Н и к е я. Хайде!

К а л о т. Ще хапнем.

Никея взема кошничката и измъква вързоп.

Н и к е я. Нарязала съм сварено месо. (*Развива вързоп.*) Питката е топла. (*Разчупва я.*)

К а л о т (*сяда на тревата, намества се*). Сега мога да изям целия свят.

Н и к е я. С маска ли ще ядеш?

К а л о т. Ох!...

Плинт се обръща.

Н и к е я. Никой не му е виждал лицето.

Никея подава хляб на Плинт.

Плинт не посяга.

П л и н т. Довечера умирам.

К а л о т (*надига маската*). Яж! Може да се наложи да ореш.

Калот и Никея се смеят.

П л и н т (с гръб към тях). Да ви кажа правата, изведнъж огладнях. (*Взема хляба без да се обръща.*) Не знам защо, но огладнях.

Н и к е я (*подрежда месото*). Влюбените трябва да ядат. (*Подава му парче месо.*)

П л и н т. Какво е това?

Н и к е я. Свинско.

П л и н т (*взема както е с гръб*). Деликатес.

Н и к е я. Ако няма в дома на палачите, къде да има.

К а л о т. Не мога да се оплача. (*Калот яде.*)

П л и н т (*с гръб*). Умирам да ти видя лицето.

К а л о т. Не бива.

Всички се хранят.

К а л о т. Макар че, то, какво? Довечера умираш. Няма да можеш да го разкажеш.

Н и к е я (*както се храни*). Покрий се.

Калот поглежда вляво на сцената и бързо слага маската си. Влиза стара жена, баба.

Б а б а т а. А добър ден.

К а л о т. Добър ден, старо. Какво те води насам?

Н и к е я. Казвай.

Б а б а т а. Сама съм на света, вече нямам сили да се боря с непосилието. Картофите ми стоят неизвадени, къшурката ми се срутва.

К а л о т. Е?

Б а б а т а. Ти си добро момче.

К а л о т. Отде знаеш?

Б а б а т а. Разправят.

К а л о т. Досега съм убил хиляда и един човека.

Б а б а т а. Туй няма значение.

К а л о т. Убил съм хиляда души, няма значение.

Б а б а т а. Убиваш, защото ти плащат. Когато ти плащат за убийство, не е грях. Грях е когато убиваш без да ти плащат. А ти какво, ти си вадиш прехраната. Така ли е? Жена ти да каже така ли е?

Н и к е я. Говори.

Б а б а т а. Ти не убиваш, ти си вършиш работата. Държавната работа. Държавата не може да не убива. Така ли е?

Н и к е я. Така е.

Б а б а т а. Държава ако не убива, не е държава. Пиклива държава ще бъде, нищо няма да бъде, ако не убива. Всеки ще каже: тази държава щом не убива, значи не може да убива, следователно не е никаква държава, щом не може да убива поданиците си. Така ли е?

Т р и м а т а. Така е.

Б а б а т а. Права ли съм?

П л и н т. Права си.

Б а б а т а. Ти не се обаждай, не се подмазвай. Ти не можеш да съдиш държавата, ти си престъпник. Какво се подмазваш!...

П л и н т. Извинете.

Б а б а т а. С теб не говоря. Ние се разговаряме тук, гражданите. Теб нито те питат, нито искаме да знаем какво мислиш. Ти си осъден и ще мълчиш.

П л и н т. Извинете.

Б а б а т а. Няма да се обаждаш!

П л и н т. Добре де, извинете.

Б а б а т а. Ти си нула, ти си престъпник и довечера трябва да умреш, че да ти дойде акъла.

П л и н т. Съгласен съм.

Б а б а т а. Тогава какво се обаждаш? Теб кой те пита? Ти си нищо!... (*Към Калот.*) Как ще го?

К а л о т (както си яде през маската). На клادا.

Б а б а т а. Значи, още по-голям престъпник. Дай ми го.

К а л о т. Не може.

Б а б а т а. Къщата ми пада, само да я измаже, ще навади картофи и ще ти го върна.

К а л о т. Не може, той е на държавата.

Б а б а т а. Добре де, дай да го употребя и пак ще си бъде на държавата. Довечера ще ти го върна, уморен-уморен, да го изгориш. Уморените горят добре, прашят като съчки.

К а л о т. Ще дойде някой да проверява и няма да се окаже налице.

Б а б а т а. Кой ще идва бе, ти луд ли си?

К а л о т. Някой от правосъдието.

Б а б а т а. Че какво правосъдие, то няма правосъдие. Какво правосъдие?

К а л о т. Махай се.

Б а б а т а. Защо?

К а л о т. Наду ми главата.

Б а б а т а. А няма ли да ми го дадеш?

К а л о т. Не.

Б а б а т а. Защо? На мен ми трябва, той и без това ще мре, да му използвам силата.

К а л о т. Не мога да се нахраня от теб.

Б а б а т а. Ще го дадеш!

К а л о т (*става*). Ще се махнеш ли?

Б а б а т а (*отстъпва назад и щом разбира, че е на безопасна дистанция, започва*). Разбойници!

К а л о т. Кой?

Б а б а т а. Вие! Всичките!... Осъдихте го без вина. Човекът си няма представа за какво. Но ние знаем. Да не мислите, че не знаем за какво го съдите. За нищо не го съдите. Искате да го махнете, затова го съдите. Защото ви пречи.

К а л о т. С какво пречи?

Б а б а т а. Защото е симпатичен! На Вас приятните хора ви пречат. Той нищо не е направил, само дето ви познава душичките. Да не мислиш, че не знаем защо го махате? Ние знаем всичко.

К а л о т. Кой сте вие?

Б а б а т а. Народът, кой.

К а л о т. Като го обичате защо си траете, а? Защо не го спасите?

Б а б а т а. Това си е негова работа.

К а л о т. А идваш тук да го искаш, да му използваваш мускулите.

Б а б а т а. Дай ми го!

К а л о т (*киква*). Махай се!

Б а б а т а. Ти си лош! Палач такъв!

Н и к е я. Млъкни! Мен обиждаш!

Б а б а т а. Жена на палач! Режете глави и живеете! Храните се и се обличате от рязани глави.

Никея става заплашително.

Бабата хуква, изчезва.

К а л о т (на *Плинт*). Обърни се нататък. (*След като Плинт обръща глава.*) Не дават на човека да се нахрани. (*Смъква маската си и започва да яде.*) Хубаво месо!

П л и н т. Чудесно.

Н и к е я. От нашата свиня.

П л и н т. Хубава свиня.

Н и к е я. Интересна беше.

К а л о т. Характерът ѝ се отрази на месото. Нали си личи.

П л и н т. Още като вкусих и си казах: това месо е само от свиня с характер.

К а л о т. Да ти кажа правата, симпатичен си ми, но не мога да сторя нищо за теб. Ето на, искам да сторя нещо за теб, но не мога, няма как. Ако те пусна да избягаш, ще трябва мен да изгорят вместо тебе. И бих изгорял, да ти кажа, но ме е яд заради тази.

П л и н т. Защо?

К а л о т. Ще мине през всички одъри.

Н и к е я. Сега няма мъже, всичко е на война. В момента в града всеки случайно останал мъж, струва кило злато. А вие тук ги горите като кютуци.

К а л о т. Казах, че за такъв симпатичен човек влизам в огъня, но как да те оставя, като си грешна и веднага ще намериш не един, а трима.

Н и к е я. Ако намеря трима, другите жени ще ме разкъсат на парчета... А този, дори да го пуснеш да избяга, къде ще иде. Навсякъде равнина.

К а л о т (*дояжда си*). Така си е, в нашата страна човек стои като на длан. Ето, от тука виждам как кардинала си мие задника. (*Слага маската си.*) Можеш да се обърнеш. (*Протяга се.*) Мама му стара, жената е крайно аполитично същество.

Н и к е я. Истинската жена, да.

К а л о т. На жената и дай чаршаф.

П л и н т. На твоє място ще смъкна маската и ще започна наред. Никой няма да те познае.

К а л о т. Обичам и не мога. (*Никея се смее.*) Опитах – не мога. (*Никея се смее.*) Не се смей! (*Никея се смее още по-силно.*) Не се смей, ти казвам! (*Никея примира от смях.*) Ще млъкнеш ли!

Хвърля се върху нея и започва да я целува. Никея се смее волно. Изплъзва му се. Той я настига. Пак му се изплъзва.

Калот се спъва и пада.

Никея бързо си открадва целувка от Плинт.

К а л о т (*надига се*). Щом ми се измести маската и падам.

Никея се спуска към Калот, измества още повече маската.

Калот разперва безпомощно ръце.

Никея се хвърля към Плинт и понечва да го целуне, но Плинт ѝ удря шамарче. Тогава Никея със смях се връща при съпруга си, поправя му маската и го прегръща.

Н и к е я. Чудна работа, за първи път ми отказват.

К а л о т (*надига маската и я целува*). Какво?

Н и к е я. Отказа ми се.

К а л о т. Нищо не съм ти отказал.

Н и к е я (*киска се*). Какво доживях.

К а л о т (*обхванат от страст*). Плинт!

П л и н т. Кажу ми, Калот.

К а л о т. Защо не се разходиш?

П л и н т. Наистина ми се разхожда. (*Исправя се.*)

К а л о т. Ами хайде де.

Плинт излиза. Калот захвърля маската си и прегръща Никея. Влиза Силвестрия. Никея изпищява и бързо покрива лицето на съпруга си с вдигнатата си пола, като разголва задника си.

Силвестрия. Такъв задник съм виждала само на още едно място.

Н и к е я. Я подай маската!

Силвестрия (*взема маската от тревата и я разглежда*). Всяка жена би дала много, за да надзърне под тази маска.

Н и к е я (*грабва маската и я нахлузва върху главата на мъжа си*). И къде, казваш, си виждала подобен задник?

Силвестрия. Във Флоренция. Но отдавна, преди трийсет години. Бях във вилата на кмета. По едно време поглеждам в едно голямо огледало и кво да видя – задник. Ама хубав, сочен.

Н и к е я. Голяма реклама си правиш.

Силвестрия. Па така си беше, да ти кажа. Сега за втори път виждам нещо подобно. Задник като пейзаж!...

К а л о т (*мрачно, задето са му попречили*). Какво искаш?

(Строго към жена си.) Отде познаваш тази сводница?

Силвестрия. Жените се знаем.

К а л о т. Забранявам ти да говориш с жена ми.

Силвестрия. Калот, да ти кажа правата, ти си единственият мъж в града, за когото си трая. Само теб не мога да държа в ръцете си. (Гледа го.) Отде да знам, ако свалиш маската може би ще те... и теб. Може би си идвал там.

К а л о т. Аз обичам жена си.

Силвестрия (смее се). Моят дом печели най-много от такива, дето обичат жените си. Тия дето не обичат жените си не ме посещават.

Н и к е я. По гласа не можеш ли да познаеш?

Силвестрия. Не е идвал, да ти кажа... Не!

Н и к е я (отдъхва си и го целува по маската). Миличкият мой, ами той си ми бил верничък, бе! (Целува маската.) Той си е мой.

Калот я прегръща и Никея се отскубва със смях.

Силвестрия. Къде е оня? (Поглежда по посока на изчезналата Плинт.) Той ли е?

К а л о т. Не знам за кого питаш?

Силвестрия. Питам за този, който довчера трябва да умре.

К а л о т. Ти пък какво искаш от него?

Силвестрия. От него – нищо, от тебе.

К а л о т. Какво искаш от мене?

Силвестрия. ДА СПЕЧЕЛИШ ДВЕСТА ДУКАТА. (Изважда торбичка и я раздрънква.)

К а л о т (слисано). Какво? (Поглежда Силвестрия, Никея, в посоката към Плинт и после пак Силвестрия.) Двеста дуката за какво?

Силвестрия. Досети се де!

К а л о т. Не мога.

Силвестрия. Да ми го дадеш.

К а л о т. Кого?

Силвестрия. Този.

Сочи с глава.

К а л о т. И на теб ли ти трябва?

Силвестрия (*усмихва се*). И на мен.

Калот. А!...

Силвестрия (*раздрънква парите*). Двеста!

Калот. По дяволите!... (*Оглежда я*). Ти си може би на шейсет.

Силвестрия. На мен не ми е потрябвал. На мен мъже не ми трябват. Аз презирам мъжете.

Никея. Тогава?

Силвестрия (*раздрънква ги*). Взимате ли ги?

Никея. За двеста дуката ние ще ти дадем не един, а двама осъдени, само че за какво ти е Плинт?

Силвестрия. Боже мой, Никея, поне ти!... Не се ли досещаш? Поне ти... която си истинска жена.

Калот. Ти отде знаеш какво е Никея?

Силвестрия. Жени сме, знаем се...

Калот. Моля? (*Поглежда кръвнишки към жена си.*) Никея, какво каза тая?

Никея (*рязко*). Сега млъкни! Сега можем да спечелим двестата дуката без да си мръднем пръста.

Калот. Това пък хич не го разбирам. Не разбирам откъде познава характера ти, но не разбирам и как можем да спечелим 200 дуката като ѝ отстъпим Плинт до довечера.

Силвестрия. Не се знае дали само до довечера.

Калот (*изумено*). А!...

Никея. Калот, ти още ли се блъскаш в мъгла?

Калот (*извиква*). Убийте ме, но не разбирам!.

Никея (*на Силвестрия*). Може ли?

Силвестрия се усмихва и излиза.

Никея (*на Калот*). Ти си бил крайно тъп! Още ли си в мъгла?

Калот (*искрено*). Да.

Никея. Ами толкоз ли не можеш да се сетиш, че госпожа Силвестрия...

Калот (*кипва*). Не наричай госпожа тази!...

Никея. Добре де, толкоз ли не се досещаш, тя притежава Дворец за удоволствия?

Калот. Това ми е известно.

Никея. Сега дворецът е празен. Пансионерките му са се

разбягали, война е, мъжете са по бойните полета, а чаршафените полета са пусти. И сега ли не разбра?

К а л о т (*чистосърдечно*). Не.

Н и к е я. Госпожа Силвестрия изнемогва, няма клиенти, в Двореца на насладите не кънти смях, няма дукати. А мир кой знае кога ще се склучи. Сега разбра ли?

К а л о т. Не.

Н и к е я. Още ли?

К а л о т. Не разбирам какво ще го прави този единствен нашият Плинт, в цял дворец с не знам колко си стаи. От него не може да вземе нито дукат. Защо трябва да дава двеста дуката?

Н и к е я (*спокойно*). Защото ще спечели две хиляди.

Калот (*примигва*). Моля?

Н и к е я. До довечера.

К а л о т. Какво?

Н и к е я. За десет часа.

К а л о т. Как?

Н и к е я. Като го продаде.

К а л о т. На кого?

Н и к е я. Сега мъжете ги няма, а някои жени не могат да чакат до края на войната. Защо само вие да можете да си плащате.

К а л о т. И какво? Ще дадем нашия Плинт на разни жени да го ползуват?

Н и к е я. Ами да.

К а л о т. И да се гаврят с него?

Н и к е я. Той и без туй ще умре.

К а л о т (*след пауза*). Не мога.

Н и к е я (*хладно*). Ще спечелим двеста дуката.

К а л о т. Ох!...

Н и к е я. Решавай!

К а л о т. Той е още млад, може би няма и трийсет, къде ще го даваме да го мъчат...

Н и к е я. Това са двеста дуката. За тях работиш две години. Ще купим къща, ще я обзаведем.

К а л о т. Имаме си къща.

Н и к е я. Умните имат по няколко къщи. Там ще можеш да

смъкваш маската, ще се разхождаш по лице в градината, далеч от шумния град, далеч от любопитните очи. Ще можеш да ме любиш на открито.

К а л о т. Това е добре.

Н и к е я. Тогава?

К а л о т. Той ми е близък.

Н и к е я. Слушай бе, ти шегуваш ли се? Как може един осъден на смърт да ти стане близък? Ти си палач!

К а л о т. Не знам, за първи път имам близък човек.

Н и к е я. По-близък от мен?

К а л о т. *(след пауза)*. Ох!...

Н и к е я. *(след пауза)*. Това пък какво е?

К а л о т. Пет дни заедно, за първи път в живота си разговарях с човек и почувствах необходимост да го почувствам...

Н и к е я. На нас ни трябва пари, ти трябва да режеш глави, а не да се сприятеляваш.

К а л о т. Не знам как се случи.

Н и к е я. *(въздиша)*. Значи, ти, повече от мен, а?

К а л о т. С него ми е добре... Разговарям. *(Пауза.)* Просто не ми стига ума как ще го кача на кладата и ще го подпаля. *(Пауза, след която Калот изрича многозначително)* И какво чака народът, не разбирам... Защо не се намеси? Уж го харесва, пък... започна да иска да го ползва.

Н и к е я. *(слисано)*. А!...

К а л о т. Какво има?

Н и к е я. Започна да говориш особено.

Гласът на Силвестрия: – Хайде ли?

Н и к е я. *(към гласа)*. Сегааа! *(Към Калот.)* Трябва да решиме! До довечера има десетина часа. Ако го продаде на десетина богати жени, ще получи по двеста дуката. Губи се ценно време. Казвай.

К а л о т. Добре ще бъде ако спечелим двеста.

Н и к е я. *(избързва)*. Мадам Силвестрия!

Силвестрия се втурва.

Силвестрия. Умни хора!...

К а л о т. Още не съм казал.

Н и к е я. Калот!

Силвестрия (*учудено*). Какво?

К а л о т. Трябва да говорим и с него.

Силвестрия. Защо?

К а л о т. Ами, може да не се съгласи.

Силвестрия (*съвсем изненадано*). Боже мой, довчера ще умре, а дотогава ще има десет жени. Какво повече за един мъж? Каква по-голяма радост? Десет известни жени!...

К а л о т. Грозни.

Силвестрия. Ами, ами!

К а л о т. Ще му набутате възрастни.

Силвестрия. Е, който може да плати.

К а л о т. Знае се кой може да плати.

Силвестрия. Мили мой, тази работа струва пари. Сега е война, няма мъже, има само един, млад и красив, казват – чаровен, казват, че бил пропит от лунна светлина. Е, който иска да си легне с лунна светлина – да си плати... Хем война, хем млад, хем лунна светлина – да си плати. (*Потрива ръце.*) Ако потръгне, ще пролонгираме.

К а л о т. Какво?

Силвестрия. Ще продължим договора. За всеки следващ ден ще получаваш по четиристотин дуката.

К а л о т. И така колко дни?

Силвестрия. Колкото ти отпусне душата.

К а л о т. Довечера го горим!

Силвестрия (*мълчи, след което се усмихва и пропява*). Не се знае.

К а л о т (*ужасен*). Какво?

Силвестрия. Може и да не го.

К а л о т. Моля?

Силвестрия. Може да си умре и от собствена смърт.

К а л о т. Не разбирам.

Н и к е я. И аз.

Силвестрия (*спокойно*). От изтощение. Чак тогава на кладата. Може да дойдат всички дами, пак срещу заплащане, да видят как гори тайната им лунната им светлина.

К а л о т. Но той трябва да гори днес. Довечера ще дойде комисия, ще наблюдава.

Силвестрия. Комисията се състои от мъже, нали? (*Никея и Калот потвърждават с поклащане на глава*). А мъжете имат жени, нали? А жените им имат пари и понякога се нуждаят от лунна светлина. Та, тези жени, ще се наложат.

К а л о т. Как?

Силвестрия. На книга Плинт ще умре, а на дело ще живее и ще пръска лунна светлина.

К а л о т. Това може да стигне до ушите на краля!

Силвестрия. Не забравяйте, че и кралицата понякога...

К а л о т. Лунна?

Силвестрия. Аха, светлина!

К а л о т (*хваща се за главата*). Боже, боже, това ли е държавата?

Силвестрия. Така, че напразно единствен вие си криете лицето. Това, което вършите, е труд, честен, и можете да го работите с гордо вдигната глава.

К а л о т (*навежда глава*). *Не знам, печелят ми се двеста дуката...*

Силвестрия. Всеки следващ ден – по четиристотин.

К а л о т. Но трябва и с него... Все пак... Нали разбирате?...

Силвестрия (*отегчено*). Дай го да му кажем поне в кво се състои работата. Аз и без това ще трябва да го инструктирам за туй-онуй.

Н и к е я. Ще бъде добре да инструктираш и Калот.

Започва да се киска. След нея и Силвестрия.

Калот рязко тръгва, излиза.

Н и к е я. Палачите – на одъра понякога са ангелчета. (*Кискат се.*) За съжаление, понякога е тъй.

Докато двете жени се кискат, Калот въвежда Плинт.

Силвестрия. Охооо! Сега разбирам.

П л и н т. Какво, мадам?

Силвестрия. Защо Ви търсят.

П л и н т. Такъв съм мадам. Дамите ме търсят, правителството ме търси, аз съм търсен мъж. Но най ме е яд като ме намерят. Ето, намериха ме веднъж и ще се намеря в огъня.

К а л о т. Плинт...

Пауза изпълнена с неудобство.

П л и н т. Кажи, Калот.

К а л о т. Ох!...

П л и н т. Говори спокойно.

К а л о т. От теб зависи дали ще спечеля двеста дуката, без да си мръдна ръката.

П л и н т. Че ако ти не си помръднеш ръката, аз оставам жив.

К а л о т. Не, когато трябва, ще си я мръдна. Слушай, Плинт. Ох, ще се пръсна от стеснение... Става въпрос да си мъж... да уредиш няколко дами... Ох... Извинявай, не знам как да ти обясня. Тази дама...

Силвестрия. Калот, нека аз.

К а л о т. Отучил съм се да говоря. Работата си я върша с мълчание.

Силвестрия. Аз съм Силвестрия.

П л и н т. Чувал съм.

Силвестрия. Никога не съм ви виждала в Градината на славеите. Може би отивате при оная.

П л и н т. Не, аз не ходя и при конкурентката Вижте, мадам, живея си така – без.

Силвестрия (*настръхва*). Без жени?

П л и н т. Без своднически домове.

Силвестрия. Моето е дворец на насладите, господине! Намира се в Градината на славеите.

П л и н т. Говорете.

Силвестрия. Чакам да ме посетите.

П л и н т. Довечера умирам, мадам.

Силвестрия. До тогава има десетина часа. За всеки час – по една жена. Мисля, че никой мъж не е умирал досега така.

П л и н т. Ваша прищявка?

Силвестрия. Проява на благородство към десет самотни жени. Сега е война, мъжете са по бойните полета, жените са сами, защо не направите един жест.

П л и н т. Добре, но Вие не искате един, а десет жеста. Това не е жест, а жестикулиране.

Силвестрия. Вие сте добро момче.

П л и н т. Тук добрината играе по-маловажна роля.

Силвестрия. Сторете го за десет самотни жени.

П л и н т. Ако съм сигурен, че са самотни, ще се пожертвам, но се страхувам, че ще постъпим несправедливо, мадам: ще облагодетелстваме десет жени, които имат в къщите си мъже, а мъжете им няма да отидат нито на тази, нито на която и да е война.

Силвестрия. Наистина, жените които ще Ви правят компания не са чак дотам самотни, но само те могат да продължат живота Ви.

П л и н т (*изненадан*). Какво казахте?

Силвестрия (*спокойно*). Това са все съпруги на господата, които биха могли...

П л и н т. Мислите ли?

Силвестрия. Мисля.

П л и н т. С колко дни?

Силвестрия. Зависи от Вас.

К а л о т. Плинт, Силвестрия говори сериозно.

Н и к е я. Дамите, за които става дума, са способни на всичко.

П л и н т. Да, но не знам дали аз съм способен на всичко.

К а л о т. Ще се понапрегнем.

Силвестрия. Пък може и да ви помилват.

Плинт я поглежда.

Силвестрия поклаща глава.

П л и н т. Мадам, кажете, за какво ме ликвидират?

Силвестрия. Десет дами, чисти!...

П л и н т. Питам се, какво ли съм сторил?...

Силвестрия. Ръцете им тежат от скъпоценности...

П л и н т. Скитам си, пея си, малко стихове и серенади, нищо лошо не съм направил и пак – край, на кладата.

Силвестрия. Дами, за които би могъл да мечтае всеки владетел.

П л и н т. Ще ми кажат ли поне, преди да ме изгорят?

Силвестрия. Вас никой няма да Ви гори. Десет дами ще се застъпят пред мъжете си и ще прекарат целия си живот в Градината на славеите.

П л и н т. И какво ще правя?

Силвестрия. Ще целувате... Кралицата, министершите...

К а л о т. Плинт, какво чакаш?

П л и н т. Ще целувам и ще живея!

Силвестрия. Да.

П л и н т. Почивни дни?

Силвестрия. Ще уредим нещо.

П л и н т. Ако не се съглася?

Силвестрия. Ще умрете на кладата като всички глупаци.

П л и н т (*въздъхва*). Живее ми се,

Силвестрия. Хайде!

П л и н т (*към Калот*). Това означава, че се разделяме, така ли?

К а л о т. Само туй му е лошото.

П л и н т. Калот, довиждане, братко! (*Прегръща го и го целува*).

Според нас, Плинт играе. Прегръщат се. Калот е разнежен.

Бърше сълзите си.

Силвестрия. Напред!

К а л о т. Ще ми липсваш, да знаеш.

Н и к е я. Довиждане.

П л и н т. До довечера, Калот. Ще сторя каквото мога и ще се върна.

К а л о т. Млъкни!...

Никея прибира торбичката с дукатите от Силвестрия.

Изведнъж влиза Мария.

Всички занемяват, вперили поглед в Плинт.

П л и н т (*изумено*). Мария!

Мария се хвърлят на врата му.

Двамата се сливат в прегръдка и дълга, страстна целувка

Калот, Никея и Силвестрия са зяпнали от удивление, споглеждат се, струва им се, че е минало доста време от началото на прегръдката.

Най-после Силвестрия не издържа, прави знак на Калот, че ония прекаляват, Калот ѝ отвърща с други знаци: „Какво да правя, как да ги прекъсна?“

Плинт вдига Мария на ръце, както я държи съглежда присъстващите и я поставя на земята.

Присъстващите си отдъхват и в отговор на туй Плинт поставя ръце върху раменете на Мария.

П л и н т. Как ти хрумна да се върнеш? (*Мария го целува*). Голям подарък ми направи. Ако бяха ме питали: „Какво е последното ти желание?“ Щях да кажа: „Едно момиче да ме нацелува.“ Сега да става каквото ще. (*Сега пък той я целува.*)

Влиза бабата.

Б а б а т а. Още като я видях, още като я съгледах таз хубостница, разбрах, че идва насам... Да го плячкоса. Днес всичко е за младите, нали? А за старите? За старите – старост. Още като я видях да тича, си казах, тая сега ще го грабне да ѝ цепи дървата, да ѝ вади картофите, да ѝ стегне къщурката, а ние старите да мрем, така ли?

Силвестрия. Ти пък коя си?

К а л о т (*на Силвестрия*). Тя е преди тебе.

Силвестрия. Какво като е?

К а л о т. Само казвам.

Н и к е я. Какво като е преди нея?

К а л о т. Само казах.

Н и к е я. Бабо, хайде!

Б а б а т а. Какво?

Н и к е я (*прави ѝ знак да се разкара*). Даваме го на други.

Б а б а т а. На други?... Че кои сте вие да го раздавате? Откъде-накъде ВИЕ ще казвате кой да го вземе? Какви сте Вие? Той не е ваш.

Н и к е я. А чий е?

Б а б а т а. На народа!... Нашата земя го е родила, ние сме го откърмили, ще дойде да работи на нас, а не на разни там... Калот, на мен ще го дадеш, да ми навади картофите,

К а л о т (*нервно*). Чакай сега, забърка се каша.

Поглеждат към Плинт и Мария, вслушват се в разговора им.

М а р и я. Не можеш ли да избягаш? (*Плинт я целува.*)

П л и н т. Къде?

М а р и я (*гали се в него*). Обичам те.

П л и н т. Изглежда си по мимолетните преживявания.

М а р и я (*обидено*). Аз?

П л и н т. До полунощ.

М а р и я (*залепя шамар на Плинт*). Плинт се усмихва и бавно вдига ръка към ударената си страна.

М а р и я (*преди да каже нещо, стои замислена и загледана в някаква точка, като същевременно отърква лицето си в лицето му*). Ще вляза с теб в огъня.

П л и н т. И ще оставиш дечицата на братята си, старците, къщата?
Целува го.

Силвестрия понечва да се намести, но Калот ѝ попречва.

М а р и я. Нищо друго не ме интересува. Какво се случи? Кажете как стана? (*Отдръпва се и го поглежда.*) Магьосник ли си? Затова ли те убиват?

П л и н т. Не ми е ясно.

М а р и я. Затрий ме, не мога без теб, стопи ме в ръцете си.

П л и н т. Няма нищо по-глупаво на този свят от младостта. Най-големите пакости идват от младостта. Злините също.

М а р и я (*целува го*). Няма... по-хубаво нещо!

П л и н т (*целува я като отговор*).

М а р и я. Аз съм много млада!

Целува го няколко пъти.

Силвестрия. Момиче, къде се намираш?

М а р и я (*сякаш едва сега я забелязва*). Какво искате?

Силвестрия. Хайде, Плинт!

М а р и я (*поглежда Плинт, после отново Силвестрия*). И Вие ли?

Силвестрия. Времето лети. Ще го ползваме в държавни мащаби.

М а р и я. Той е мой!

Б а б а т а. На народа е!

Силвестрия. Държавата е дала капаро. Никей! (*Никей разклаща торбичката*). Това е, махайте се!... (*Приближава се към прегърнатите*.) Хайде, момиче, ти си родена за голяма любов, а тук няма време, довечера ще го печем.

Б а б а т а. Къде ще го водиш?

Силвестрия. Да си изпълни дълга.

Б а б а т а (*застава решително*). Не!

Н и к е я. Бабо ти си луда! (*Сочи Плинт.*) Виж го, този мъж за цепене на дърва ли е?

Б а б а т а. Че какво му е?

Н и к е я. А де, вместо да го ползуваме за друго.

Б а б а т а (*учудена*). За какво друго?

Силвестрия (*изтласква бабата*). Махай се! (*Изтласква и Мария, изтръгва Плинт, повежда го.*) Хайде!

Б а б а т а (*хваща другата ръка на Плинт*). Не!

Н и к е я (*спуца се към бабата, за да я отдели от Плинт*)
Пусни го!

Боричкане.

К а л о т. Стига!

Всички погледи са отправени към него.

Н и к е я. Калот, какво ти става?

К а л о т (*студено*). Пуснете го.

Н и к е я. А!...

К а л о т. Махнете се! (*Блъска Силвестрия.*) Настрана! (*Блъска бабата.*) Да те няма.

Н и к е я (*тръгва към Калот*). Ей, полудяваш ли?

К а л о т (*изтласква я*). Всички се махайте!

Помита ги извън сцената.

На сцената са останали само Плинт и Мария. Гледат как Калот се справя с жените, чуват протестиращите гласове.

Втурва се Никея, след нея Калот.

Н и к е я. Ти и мен?... И мен ли?

К а л о т. Махай се!

Н и к е я. Ще съжаляваш!

Калот излиза като изтласква Никея.

П л и н т. Пък, да вземе да изгони и тебе, а?

М а р и я (*прегръща го*). Ще му издера лицето!

П л и н т. Такава нежна си и толкоз зла. Канарче, което скача срещу ястреб. Къде си била досега, защо не си попаднала в лапите ми. През тия ръце са минали толкоз жени.

М а р и я (*целува го*). Сега не ми е до шеги.

П л и н т. Много!

М а р и я. Няма да те дам!

Калот се връща, личи си, че е уморен, дълга зачестено, намества маската си.

К а л о т. Ох, тази маска!...

П л и н т. Пречи ли?

К а л о т. Задушава ме. (*Сяда и отвързва колана си, отпуща го.*) Ще ми се да я смъкна.

П л и н т. Че смъкни я.

К а л о т. В тази проклета равнина? Отвсякъде ме виждат.

П л и н т. Успокой се.

К а л о т. Имате само десет часа. (*Плинт и Мария се прегръщат.*) Да ви оставя ли сами?

П л и н т. И ти си ми интересен.

К а л о т. Моля?

М а р и я (*на Плинт*). Обичам те!

К а л о т (*гледа Плинт*). Какво бърбеш?

П л и н т (*гледа го*). И да ни оставиш, и да не ни оставиш – все тая. За десет часа любовта ни не може да стигне далече.

К а л о т (*нервно*). Защо ме гледаш така?

П л и н т. А ти защо ме гледаш така?

Калот рязко излиза, на обратната страна, от която са излезли жените. Плинт дълго гледа след него. Мария гледа Плинт.

П л и н т (*изведнъж към Мария*). Е?... Защо забърка тази каша? (*Мария се притиска към него, навела глава.*) Толкова добре си живееш, довечера щях да си умра като герой, щяха да пристигнат с предложение за помилване, можех да ги поразиграя.

М а р и я (*съживява се*). Има ли такава възможност?

П л и н т (*прави се на ударен*). Да ги разигравам, ли?

М а р и я. Да те помилват.

П л и н т (*усмихва се и я потупва по рамото*). Оооо, не така, мила – довечера трябва да умра.

М а р и я. На всяка цена ли?

П л и н т (*кима*). Аха.

М а р и я. Ами ако...

П л и н т (*целува я*). Няма да приема.

М а р и я. Искам.

П л и н т (*целува я*). Ще откажа.

М а р и я (*извиква*). Не!

Да не забравяме, че тя е в прегръдките му.

П л и н т. Глупаче малко, нима не те вълнува един хубав завършек на нещата, когато всичко става изваяно и получава съвършените си форми?

М а р и я (*заплаква*). Не искам да умираш.

П л и н т. Какво предлагаш?

М а р и я. Приеми!

П л и н т. И после?

М а р и я. Обичам те!

П л и н т. Да си представим, че приема.

М а р и я (*бързо*). Ще бъдеш свободен. Нали искат само да помолиш?

П л и н т. Само това.

М а р и я. И ще те пуснат? (*Плнт кима.*) Ще можем да ходим където си щем!...

П л и н т. И къде ще отидем?

М а р и я. У дома.

П л и н т. Беше толкоз просто и красиво – изгарят те, умираш, цялата равнина те вижда. Като факла.

М а р и я. У дома ще бъде хубаво.

П л и н т. Защо?

М а р и я. Ще се оженим.

Плнт се смее, гали я.

М а р и я. Добре де, къде е домът, твоят дом?

Целува я.

М а р и я (*отдръпва се*). Нямаш, така ли?

П л и н т (*целува я весело*). Всички си приличате.

М а р и я. У нас ще бъде хубаво!

П л и н т. Ще ми дадеш и рало.

М а р и я (*глухо*). Аз те обичам.

П л и н т. Деца.

М а р и я. Помоли им се.

Хвърля се на врата му, целува го, плаче.

Влиза Кардиналът.

Чака търпеливо, тактично се обръща с гръб.

М а р и я (*задъхано*). Събори ме!

П л и н т (*задъхано*). Къде?

М а р и я. На тревата.

П л и н т. Ооо!

М а р и я. Събори ме на тревата, ти казвам!

П л и н т. Не!

М а р и я. Моля те!

П л и н т. Трябва да си останеш същата.

М а р и я. Не искам!

И пада върху тревата. Плинт я гледа отгоре.

Кардиналът се окашля.

П л и н т (*вижда го*). А!...

Мария бързо се изправя на крака.

П л и н т. Господен кардинал?

К а р д и н а л ъ т. Няма как. (*Наблюдава Мария.*)

П л и н т. Какво ви води насам?

К а р д и н а л ъ т. В момента съм пратеник на краля. (*На Мария.*) Момиченце, иди да си поиграеш някъде.

Мария поглежда към Плинт.

П л и н т. Нямам тайни от нея. Познаваме се вече цели 10 минути и нямам основание да се съмнявам в нейната дискретност.

К а р д и н а л ъ т. Тя е жена.

П л и н т. Не е жена, а стадий... (*Кардиналът понечва да каже нещо, но Плинт продължава.*) Нито какавида, нито пеперуда, но все пак може да бъде сметната и за едното, и за другото.

К а р д и н а л ъ т. По това което ми казахте ще помисля по-късно и ще се опитам да разбера смисъла му, но за сега препоръчвам пеперудката да си играе по-далеч. Изобщо, тук заварих много хора, цял панаир, а и вие сте с развързани ръце.

П л и н т (*показва ръцете си*). А!...

К а р д и н а л ъ т (*чуди се да отвърне или да не отвърне*). Дворецът... (*Поглежда Мария.*)

П л и н т. Какво дворецът?

К а р д и н а л ъ т. Дворецът не държи да придаде особен отенък на Вашето изгаряне. (*Повишава тона.*) Това момиче трябва да си поиграе някъде.

П л и н т. Мария, поиграй си някъде?

Мария излиза.

Кардиналът *(след като е изчакал повече от нужното)*.
Кралят е склонен.

П л и н т *(гледа по посоката към която е излязла Мария)*. Напоследък като че ли има повече жени... *(Към кардинала.)* От кога е склонен?

Кардиналът. И да има, и да няма, все едно...

П л и н т. Не е така... Но защо не преминем към въпроса?

Кардиналът. Едната пречка идва от възрастта, другата от това, че съм догматик... Но кралят не е, и днес реши...

П л и н т. И какво трябва да сторя?

Кардиналът. Да поискате милост.

П л и н т. Все хубави неща.

Пауза.

Кардиналът. Помня, че едно време беше хубаво като прегърнеш някое тяло.

П л и н т. Такива неща да се чуват е хубаво.

Кардиналът. И ще откажете, така ли?

П л и н т. Да.

Кардиналът. И защо?

П л и н т. Ами и аз съм като Вас.

Кардиналът. Стар?

П л и н т. Догматик.

Кардиналът. Това не са хубави неща. Догматизмът е лошо нещо. Нямаме сметка да откажете. *(Сочи към посоката, по която е изчезнала Мария)*. Вижте какви работи се търкалят по земята, само да се наведеш, но Вие... Защо? Не сте стар.

П л и н т. Е, не чак.

Кардиналът. Но това, дето сте догматик...

П л и н т *(като че ли със съжаление)*. Там е работата.

Кардиналът. Та тази... как се казва?

П л и н т. Мария.

Кардиналът. Тези Марии, дето се търкалят по земята, са за живи хора, мъртвите какво да правят с тях.

П л и н т. Прав сте, Ваше кардиналско сиятелство, тези

неща са за живите.

Кардиналът. И кралят казва така.

Плинт. Но нямам друг избор.

Кардиналът (*примирено*). Разбрах.

Плинт. Не ми се сърдете, но все пак съгласете се, че трябва.

Кардиналът. Е, да...

Плинт. Вие ще ме разберете и няма да ми се разсърдите защото...

Кардиналът (*клати глава*). Разбирам.

Плинт. Какво разбирате?

Кардиналът. Народът трябва да узнае, че сте умрели на клада.

Плинт. Ё туй не исках да чуя от устата на Ваше високо кардиналско сиятелство.

Кардиналът. Без високо!

Плинт. Поувлякох се.

Кардиналът. По-скоро, поувлекли сте се по представите за народа. Вие сте наивен, просто не знаете какво е народът. Представите Ви за народа са стари.

Плинт. Интересно! Какво е народът?

Кардиналът. Трева.

Пауза в която Плинт или мисли, или си играе с този, който е срещу него.

Плинт. Надявам се, че няма да ми кажете онова банално нещо, което ще развали мнението ми за Вашата подтекстова култура.

Кардиналът. Ех, Плинт, фактът, че допуснахте!...

Плинт. Малко Ви подцених, признавам.

Кардиналът. И трябва да Ви се разсърдя и да си отида, така ли?

Плинт. Ами да, народът е като тревата и трябва да се тъпче.

Кардиналът (*усмихва се дяволито*). Няма да си отида тъй лесно, защото съм дошъл като пратеник на краля. Ако искате да знаете, народа ние не можем да го тъпчем, защото е банално. Вижда се, разбира се от всякъде. Този, който тъпче народа, е глупак. Народът се подстригва, както се подстригва тревата. Постригваме го, за да изглежда по-красив. А тъпчем вас.

П л и н т. Интересувам се само от себе си.

Кардиналът. Затуй съм дошъл. Вземете когото щете от народа и ще Ви каже, че сте пясъчен дух, който получава злато по бреговете на реките. Пеете и плетете стихове, докато хората воюват и се трудат. Народът не уважава щурците. Затова и да умрете, едва ли ще се пролее нечия сълза. Засега направихме всичко възможно, за да Ви представим в не толкова изгодна за Вас светлина. Не, не искам да кажа, че насъскваме народа. Преди всичко, помислете: мъжете са на война, само вие скитате сред жените им и пеете. Наоколо – глад и мизерия, няма кой да оре, а пеете.

П л и н т. Пък аз ще взема да умра.

Кардиналът. Можете да живеете.

П л и н т. Приятно ми е обратното.

Кардиналът. Защото мислите, че ще се превърнете в легенда?

П л и н т. Аз съм суетен.

Кардиналът. Ако докараме гълпите тук, ще се уверите, че Ви ненавиждат и като нищо може да ви разкъсат.

П л и н т. Сега ще ме разкъсат...

Кардиналът. Е?

П л и н т. Винаги мисля за после.

Кардиналът. Вие сте не само суетен, но и сноб.

П л и н т. Понеже разговаряме цинично, мога да Ви уверя, че ако успея да се докопам до кладата, след сто години може и да възкръсна. Маниак съм и мечтая да засветя.

Кардиналът. А не е ли по-добре, вместо да светите след сто години, днес да си лягате с жени и да си ядете свинско?

П л и н т. Но Вие сякаш забравяте, че съм Чудак, Пропит От Лунна Светлина!...

Кардиналът. Може и да сте, но на нас какво ни струва да пуснем мълвата, че сте педераст?

П л и н т. Жените ще докажат обратното.

Кардиналът. Слуховете са по-силни от фактите.

П л и н т. Всички знаят епиграмите ми.

Кардиналът. Това се харесва на народа, но народът се труди, воюва и няма време за лунна светлина.

П л и н т. Но след време?

Кардиналът. Оставете времето настрана, живеете днес, приемете помилването... Освен, ако не ме въртите напразно, за да получите по-висока цена.

П л и н т. Извинете, Ваше кардиналско височество, но ако полето може да се сметне за дом, а кладата за мебел, моля Ви да напуснете моя дом. Сега почивам, предстои ми работа. Трябва да умра. Да не мислите, че е лесно?

Кардиналът (*изведнъж кипва*). Калот!

К а л о т (*гласът му*). Аз, господин кардинал! (*Появява се и застава мирно.*) Заповядайте, господин Кардинал!

Кардиналът. На този тук защо са му развързани ръцете?

К а л о т. Много е кротък, Ваше кардиналско височество...

Кардиналът. Вържи го!

К а л о т. Слушам!

Кардиналът. Жените да се махат! Какво искат?

К а л о т. Да им оре нивите.

Кардиналът. Той няма да умре!

К а л о т. Как няма?

Кардиналът. Ще има да взима!

Бързо излиза. Калот с връвчицата, тръгва към Плинт.

К а л о т. Бе, тези хора кво искат от теб?

Чува се глъч, жените нещо са се развикали.

П л и н т. Какво става там?

К а л о т. Хората на кардинала разгонват жените. (*Сяда на камъка*). Отново сме сами.

П л и н т. Защо не запалиш?

К а л о т (*бърка в дрехата си*). Равнина и тишина. (*Вади лулата и чакмака.*) А ние отново сами. (*Чатка с чакмака.*) Млъкнаха и чучулигите. (*Пали лулата и запушва.*) Страшно сами... (*Подава лулата към устата на Плинт. Плинт всмуква.*)

П л и н т. Благодаря.

К а л о т. Докато ти бяха развързани ръцете, не ти се пушеше.

П л и н т (*усмихва се*). Тогава бяха пълни.

К а л о т. Да де, забравих.

П л и н т. Ще ме почешеш ли?

Плинт се навежда, Калот чеше гърба му и му подава лулата.

Чучулигите запяват.

К а л о т (*както почесва Плинт*). Чучулигите запяха... Наистина, не е лесно да летиш и да пееш... Но пък и да те помилват, а да не си съгласен, това е...Може би си луд, а?

П л и н т. Нищо чудно.

К а л о т. Може би е хубаво да си луд.

П л и н т (*изненадано*). Какво?

К а л о т. Не си на себе си, това е като вечно пианство: нервите ти са отпуснати, отпусках се, щастлив си. Лудите са щастливи. Глупавите също са щастливи. Но ти не си глупав.

П л и н т. Калот, учудваш ме, за палач си доста интелигентен.

К а л о т. Ми това са хиляда трупа бе, Плинт. Това са хиляда живота, хиляда глави, хиляда предсмъртни погледа. Как да не помнееш!

Калот се изправя.

П л и н т (*спокойно*). Какво?

К а л о т. Стегни се!

П л и н т (*въздъхва дълбоко*). Ох!

Влиза Кралят.

К р а л я т. Калот!

К а л о т. Слушам, Ваше кралско величество.

Калот излиза. Кралят се приближава към Плинт и започва да го разглежда.

К р а л я т. Значи това сте Вие. (*Пауза*). Неприятният човек. (*Пауза*). За когото се говори, че е приятен.

П л и н т. Можете ли да ме почешете?

К р а л я т. Моля?

П л и н т. Точно сега ме засърбя, а съм вързан.

К р а л я т (*оглежда се*). Къде?

П л и н т. Гърбът.

К р а л я т. След като си поговорим.

П л и н т. За едно почесване по гърба в момента мога да се откажа и от убежденията си.

К р а л я т (*след като се оглежда, започва да го почесва*). А ние мислехме, че поне убеждения нямате.

П л и н т. Така си е думата.

К р а л я т. Но нямате. (*Свършва с чесането.*)

П л и н т. Срам ме е, но нямам. Откъде да ги взема? Нито едно не подхожда на характера ми. Какво ви води насам?

К р а л я т. Не Ви ли се струва, че тонът Ви подхожда повече на обесник, отколкото на обесен?

П л и н т. Струва ми се.

К р а л я т. Променете го!

П л и н т (*весело*). Добре, за да си проведем разговора.

К р а л я т. Наистина ли отказахте нашето помилване или са ме осведомили прибързано?

П л и н т. Не са Ви.

К р а л я т. Прибързано ли?

П л и н т. Да.

К р а л я т. Значи отказвате.

П л и н т. Да.

К р а л я т. Вижте какво, имам неприятното усещане, че в момента ме третирате като крал, а не като обикновен човек, който иска да общува с необикновен човек като Вас. Какво е един крал? Аз имам всичко каквото ми трябва и пак не ми е достатъчно. Кралицата има ей такива гърди (*посочва с ръце*) но на доставчиците съм наредил да ми доставят малки гърди, почти да не се забелязват, само да присъстват. Същото е и с хората, които ме заобикалят. Около мен е пълно с умове, но на мен ми трябва своята компания, искам да говоря с теб за най-човешки неща и да замеряме брезичка с камъни. Имам чувството, че ако съм с теб, душата ми ще се отвори. Разбери, интригуваш ме.

П л и н т. И вие сте ми интересен... Понякога си казвам, бе човек, иди при него, може да откриеш нещо. Ненаправно сумати фейлетонисти, поети, белетристи и драматурзи са Ви наобиколили.

К р а л я т. Подмазвачи.

П л и н т. Може би, казвам си, в гърдите ти ще олекне, на лицето ти ще се появи усмивка. Бръчките ще изчезнат.

К р а л я т. Вие сте песимист?

П л и н т. Трябва да се подразбира.

К р а л я т. С мен ще станете оптимист. А пък аз, покрай Вас,

ще получа допира до земята.

П л и н т. Извинете, но Вие сте по-земен от мен.

К р а л я т. Мислите ли?

П л и н т. Аз принадлежа на бъдещето. И няма да Ви сторя удоволствието, няма да Ви взема със себе си там. Така че, дори да ме пуснете, няма да сляза от кладата.

К р а л я т. Сега вече ще ми кажете защо, понеже кралското ми търпение и възпитание, на каквато и висота да са те, се изчерпват.

П л и н т. Не се заканвайте. Човек, който трябва да умре след девет часа не може да се страхува дори от Вас.

К р а л я т (*почти извиква*). Като Ви пущам, Ви правя комплимент!

П л и н т. Да, но моята сметка е да ме изгорите, интересите ми диктуват да се кача на кладата, а не да сляза от нея. Казах и на Кардинала, тщеславен съм, на всичко отгоре сноб, искам след години да се говори за мен.

К р а л я т. Щом сте сноб, познавате ли замъка Хернон?

П л и н т. Виждал съм го.

К р а л я т. Трийсет стаи, седемдесет слуги, двайсет камериерки и осемдесет коне.

П л и н т. Замъкът е хубав.

К р а л я т (*след пауза*). Вече не е само хубав.

Пауза.

П л и н т (*навежда глава*). Добре ме наредихте.

К р а л я т. Спасяваме се както можем.

П л и н т (*едва сега става сериозен*). Добре де, какво Ви сторих? В какво се провиних?

К р а л я т. Симпатичен сте. Затова.

П л и н т (*тихо*). Оповестено ли е?

К р а л я т (*усмихва се*). Разбрахте ли, че съм по-хитър от всички ви?

П л и н т. Кажете как да Ви обидя? Искам да Ви обидя някак, но не знам как. Защото ако Ви кажа, че стеее... стронбил, не знам дали знаете какво е това стронбил?

К р а л я т. Какво е?

П л и н т. Нещо, измислено от мен.

Кралят залепя шамар на Плинт.

П л и н т. Стронбил!

Втори шамар.

П л и н т. Хубави шамари си бием.

Трети шамар.

П л и н т. Аз на Вас, Вие на мен...

К р а л я т. Калот!

К а л о т (*гласът му*). Заповядайте, Ваше величество. (*Влиза на сцената. Да не забравяме, че и през двата диалога на Плинт с Кардинала и Краля, Калот, меко казано, любопитства да чуе разговорите.*)

К р а л я т. Отвържи го!

К а л о т. Веднага, Ваше величество.

К р а л я т. Вече е свободен.

Кралят излиза.

К а л о т (*започва да развързва*).

П л и н т. Внимавай как развързваш, внимавай как се отнасяш със собственик на замък!...

К а л о т. Да бе приятелю, защо не ми кажеш как стават тия работи? Ние цял живот се трудим – и нищо. А ти, уж на кладата, уж противник, пък... замък. Че тя ква стана? (*Навива въжето*). Замалко не ти показах лицето си.

П л и н т. Няма как, успех.

К а л о т. От бездомник – собственик на замък. От такива като тебе... Разкрих ти душата си.

П л и н т. Трийсет стаи.

К а л о т. А аз само четири.

П л и н т. Седемдесет слуги, двайсет камериерки.

К а л о т. А моята камериерка – и за слугиня, и за съпруга

П л и н т. Осемдесет коне!

К а л о т. А аз, дето не съм спал хиляда и една нощи. нямам и магаре. (*Оглежда Плинт*). Сега какво ще правиш? И какво ме гледаш? Вече си свободен.

П л и н т (*заема добре мястото си на камъка*). Не мърдам от тук.

К а л о т. Защо?

П л и н т. Като стигнеш в града, кажи на конете и на сугите да дойдат да ме вземат.

К а л о т (сам не знае как е променил тона си). Слушам, Ваше....

П л и н т. Преди да тръгнеш, да ми оставиш чакмака си.

К а л о т. Чакмака?

П л и н т. Аха.

К а л о т. Разбрано. А лулата?

П л и н т (*неопределено*). И лулата.

К а л о т (*оставя всичко на камъка*). Ето.

П л и н т. Всички камериерки, слуги и коне на замъка да дойдат тук.

К а л о т. И камериерките?

П л и н т. Да приготвят банята и вечерята.

К а л о т. Бира или вино?

П л и н т. Червено.

К а л о т. Естествено.

Влиза Никея.

Н и к е я. Браво бе, човек, ти си бил клечка, пък ние да не знаем.

П л и н т (*строго*). Какво?

Н и к е я (*респектирана*). Момичето плаче.

П л и н т. Кое момиче?

Н и к е я. Което озлочестихте.

П л и н т. Озлочестих?

Н и к е я. Не го ли целувахте? Озлочестихте го пред всички. И сега къде да се дене?

П л и н т. Така ли разправят?

Влиза Силвестрия.

С и л в е с т р и я (*към Никея*). Дукатите!

Н и к е я. Защо?

С и л в е с т р и я. Не стана.

Н и к е я. Случва се.

С и л в е с т р и я. Благородник! Замък!

Н и к е я. Подариха му го!

С и л в е с т р и я. Но не легна с дамите.

Н и к е я. Че кво съм виновна, да са легнали!

С и л в е с т р и я. Те легнаха, но той не дойде.

Н и к е я. Защото го помилваха.

С и л в е с т р и я. Ми като иска, как да не го помилват.

Влиза бабата.

Б а б а т а. Пу!

Н и к е я. Кого плюеш?

Б а б а т а. Седемдесет коня!

Н и к е я. Камериерки!

Силвестрия. Слуги!

Б а б а т а. Милост! За да не ми изоре нивата.

Силвестрия. Връщай дукатите!

Н и к е я. Не!

Влизат двама часови, застават пред Плинт, козируват. Плинт ги гледа учудено. Жените замръзват по местата си. Часовите тръгват срещу жените и насочват оръжие към тях.

Н и к е я. Защо ни гоните?

Силвестрия. Виж колко народ!

Б а б а т а. Пу!

Силвестрия. Какво иска този народ?

Б а б а т а. Да го заплюе, ма! Пу!

Часовите разгонват жените, кръсъците им се отдалечават. На сцената остават само Плинт и гредата. Плинт се приближава до нея, погалва я, подпира се на гредата и се замисля. Така подпрян, започва да чатка чакмака, а след това хвърля праханта на кладата.

Влиза кардиналът.

К а р д и н а л ъ т. Какво стана? Защо приехте?

П л и н т. Че как да не приема.

К а р д и н а л ъ т. На мен отказахте.

П л и н т. Не предложихте замък.

К а р д и н а л ъ т (*впива взор в Плинт, сякаш да се увери в нещо*). Това са тридесет стаи!

П л и н т. Да не ме излъжете в бройките.

К а р д и н а л ъ т (*взира се в лицето му*). Не знам дали все още не се шегуваш, но дори ако се шегуваш, ще престанеш, като преброиш всяка стая поотделно. Имотът е велико нещо. Това е замък!

П л и н т. Ако е стар!

К а р д и н а л ъ т. Славата на замъка Хернон е известна.

П л и н т. И аз съм известен.

Кардиналът. Замъкът е по-известен от вас.

Плинт. Аз съм по-известен.

Кардиналът. На тази карта играхте, затова спечелихте.

Плинт. Конете здрави ли са?

Кардиналът. Този наш крал!

Плинт. Голям крал, кардинале.

Кардиналът. Хитър. Господин... Как да ви наричам?

Плинт. Чудак, пропит...

Кардиналът. Спокойно, ще се пропиете.

Плинт. Голям крал, хитър.

Кардиналът се смее достопочтено. Плинт се смее с него.

Кардиналът разбира, че в смеха на Плинт има някакъв подтекст.

Кардиналът. Струва ми се, че в смеха Ви има нещо...

Плинт. Не вярвам.

Кардиналът. Подтекст.

Плинт (*победоносно*). Кардинале, Вие сте комплексаджия.

Кардиналът (*със спокойна жестокост*). Кралят заповяда да напечатат епиграмите Ви.

Плинт е смутен.

Пауза.

Кардиналът (*ликуващо*). С властта шега не бива, Плинт. Мъжете ще се върнат от война и какво да видят: песните Ви напечатани.

Плинт (след пауза). Камериерките са красиви, нали?

Кардиналът. Ха, довиждане. (*Внезапно спира*). Щях да забравя: утре специален бал в двореца.

Плинт. Специален?

Кардиналът. Във ваша чест.

Плинт. Чест?

Кардиналът (*смее се*). Довиждане, Чудако, пропит от лунна светлина.

Кардиналът излиза.

Плинт е сам. Присяда на камъка. Зад гърба му влиза Мария.

Плинт (*без да се обърне*). Кардиналът ли те праща?

Мария. Не... Защо?

Плинт. Извинявай, озлочестих те и те забравих.

Всички реплики на Мария по-долу са меки, примирени.
М а р и я. А, нищо, моля.
П л и н т. Но те озлочестих.
М а р и я. Мъжете се връщат.
П л и н т. Аз те озлочестих, Мария. Разбираш ли какво казвам, подиграх се.
М а р и я. Ще се оправя.
П л и н т. За какви мъже говореше?
М а р и я. Войната свърши.
П л и н т. Да се ненадяваш. Обикновено тези работи стават по-бавно. И какво сега, ще закипи труд, така ли?
М а р и я. Свърши.
П л и н т. И ще се върнем.
М а р и я. Ами...
П л и н т. Сред двайсет! Все красавици. Не една, не две, двадесет!
Доста дълго мълчание.
П л и н т. Загубила си способността да говориш. Това е цял замък.
М а р и я. Целият ли ще го дадат?
П л и н т (*усмихнато*). Предполагам.
Втурва се Калот.
К а л о т. Връщат се!
П л и н т (*спокойно*). Живите.
К а л о т (*поглежда кладата*). Точно така – пуши... Дърветата ще изгорят без теб... Както казаха.
П л и н т. Така ли говорят?
К а л о т. Плинт, защо така, а?
П л и н т (*троснато*). Какво така?
К а л о т. Искам да ти кажа лоши неща, а не мога да ги измисля. Защо?
П л и н т (*жестоко*). Защото си палач! Само режеш глави. (*Пауза от която се измъква с променен тон.*) Не знам, Калот, може би е нещастие, а може и щастие, да си видял лицата на хиляда души преди...
Пауза.
К а л о т. Някои се напикаваха. Но никой досега не си беше правил сметките.

П л и н т. Имай предвид, че много няма да ти позволя.

К а л о т. Плинт, кажи ми, как ме накара да се замисля за неща, които... А после се напъха в ръцете им?

П л и н т. На палачи не обяснявам.

К а л о т. Вече не съм длъжен да се обиждам от теб, за мен ти вече си един пикльо.

П л и н т (*хваща Калот и го разтърсва с яд*). Ами, ако го бяха дали на тебе?

К а л о т. Аз съм палач, бе, копеле, на нас ни е простено.

П л и н т. А аз какво съм, бе, копеле?

К а л о т. Ако аз бях особен, щях да си остана особен. Щях да им плюя на замъците. (*Отскубва се с тласък*.) Черво!

Плинт го докопва за ризата.

К а л о т (*отблъсква го, но Плинт се държи*). Пусни ме!

П л и н т. Извини ми се!

Ах, че хубаво играе нашият Плинт!

К а л о т. На тебе ли? (*Хваща го за шията и започва да стиска*). На тебе ли? (*Притиска го върху камъка*.)

Мария се втурва и хваща Калот отзад за дрехата.

М а р и я. Пусни го!

К а л о т (*говори на Плинт, сякаш Мария не съществува*). Ще те сплескам!

М а р и я. Убиец!

К а л о т. Народът ще те разкъса и без това.

М а р и я (*дърпа Калот*). Палач!

К а л о т (*с презрение*). Епиграми!

П л и н т. Презрение на палач!

К а л о т (*просъсква*). Чудак!

П л и н т. Такъв съм!

К а л о т. Лунна светлина!...

М а р и я (*на Калот*). Махни се!

К а л о т. Те са луди!

П л и н т. Кой?

К а л о т. Които те смятат за симпатичен.

М а р и я (*на Плинт*). Обичам те!

П л и н т. Народът пее песните ми.

К а л о т. Сега ще си бърникаш гувернатките!

П л и н т. Камериерки.

К а л о т. Запушиха ти устата!

П л и н т. Яд ли те е?

К а л о т (*ядовито*). Напечатаха ти и песните!

М а р и я. Плинт, мили!

К а л о т. Които се пееха тайно.

П л и н т (*цинично*). Сега ще се пеят явно.

К а л о т (*показва му среден пръст*). На!

П л и н т (*цинично*). Ще ги наградят.

К а л о т. Пу!

Плинт избърсва плюнката на лицето си.

П л и н т (*спокойно, през рамото на прегърналата го Мария*). Не мога да те разбера... Разбирам... тя. (*Става въпрос за Мария*). Но ти? Какво ти стана? Защо полудя?

К а л о т (*тихо*). Защото бяхме приятели... Цели пет дни.

П л и н т. Голяма работа.

К а л о т (*киква*). Моля?

Този път Калот го сграбчва жестоко и го поваля на земята.

Мария моментално се хвърля върху него.

М а р и я (*удря гърба на Калот*). Пусни го!...

Влизат запъхтени Силвестрия и Бабата. Стъписват се от картината.

Силвестрия. Ехааа!

Б а б а т а. Калот, остави го!

Силвестрия. На народа!

М а р и я (*извъръща яростно глава към тях*). Какво искате?

Б а б а т а. Ще го сторят на парчета!

Влизат предните няколко души от тълпата.

Калот ги вижда, отпуца жертвата си и се изправя.

След него се изправя Плинт.

Тълпата вика, негодува. Запис на лента.

Тълпата прави бавна крачка към него. Плинт прави крачка зад, но се овладява и застава неподвижно.

Дълго се гледат. Влизат Кралят и Кардиналът.

К а р д и н а л ъ т. Калот, ти нямаш работа тук.

К р а л я т (*тържествено, на Плинт*). Моментът стана по тържествен отколкото предполагахме, Плинт. (*Изважда една книга*). Пред лицето на народа!

Плинт поема книгата. Поглежда корицата и вдига очи към Калот.

П л и н т. Моята книга!...

К р а л я т. Твоите песни!

П л и н т (*прелиства страниците и сякаш забравя за присъстващите*). Хубава книга! (*Зачита се.*) Хубави стихове!... (*Вдига глава и се усмихва.*) Не са толкоз лоши!...

К р а л я т. Затова ги издадохме.

Кралят и Кардиналът застават настрана в очакване.

Тълпата прави стъпка към Плинт.

П л и н т. А, тук една чужда... Народна!... (*Поглежда присъстващите*). Приемам я, не е лоша! (*Плинт засиява. Зад гърба му лумват пламъци*). Боже мой, Калот, те ме бъркат с народа!

Страстно притиска книгата към себе си. Тълпата прави нова крачка напред.

Калот излиза пред Плинт.

К а л о т. Къде сте тръгнали?

Гласове от тълпата:

– Той е с палачите!

– Защо не беше с нас?

– На война.

Плинт продължава да чете стиховете си.

– Докато ние...

К а л о т. Какво вие?

– Бяхме на война...

– Той мърсуваше с жените ни!

– Защо не беше?

– Защо го награждават?

Тишина. Пауза.

К а л о т (*на Плинт*). Отговори им, Плинт.

Плинт най-после вдига глава от книгата, поглежда тълпата сякаш без да я вижда. Мълчи.

К а л о т. Защо мълчиш? (*И понеже не получава отговор, отговаря на тълпата.*) Защото не му позволиха?

– Кой не му позволи?

К а л о т. Тези, които ви пратиха.

– Аха, нас ни пращат насила, а него НАСИЛА не го пращат!

Смях.

– Забраняват му да воюва!

Смях.

К а л о т (*ядосано*). Забраняват му, това е! (*Ядосано на Плинт*). Говори, ти казвам!

Плинт чете.

П л и н т (*вдига глава*). Сбъркаха ме с народа!

– Ще го дадеш!

– Дай ни го!

Тълпата прави стъпка напред.

К а л о т. Назад!

Тълпата се стъписва.

К а л о т. Тук е територия на гилотината!

Б а б а т а (*излиза напред*). Пу!

Силвестрия. Излъга двеста жени!

Б а б а т а. Той е лошав!

Повторно заплюва Плинт.

Калот измъква главня от огъня и тръгва към тълпата.

К а л о т. Млъкнете! (*Гневно се извързва към Плинт.*) Кажим им! (*Изкрепява.*) Запей!

– Не сме дошли да ни пее!

Калот (*извън себе си*). Плинт, отвори си устата! (*Плинт не реагира*). Дошли са да те разкъсат! (*Никаква реакция*). Кажим им нещо!

Плинт прави крачка към Калот, повдига леко маската му и го целува, обръща се към кладата, тръгва, преминава пояса на пламъците и застава до гредата.

М а р и я. Плинт! (*Плаче.*)

– А!

– Изигра ни!

– Избяга!

– Хитрец!

– Подлец!

– Дупедавец!

К а л о т (вика). Млъкнете! (*В настъпилата тишина*). Глупаци, не го заслужавате! (*В тишината*). Не го познавате!

– А ти го познаваш, така ли?

К а л о т. Да!

Калот бавно смъква маската си. Тълпата ахва. Това е случай без прецедент.

Калот се обръща и тръгва към кладата. Минава пръстена на огъня, застава до Плинт.

Връхлетява Никея.

Н и к е я (вика). Калот!... (*Запъхтяно*). Какво правиш? (*Тишина*). Защо?

К а л о т. За да повярвате в него.

Пламъците се дигат изведнъж.

Музика.

Край.